

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Széchenyi emlékezete*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bn

(Hely)

1924. 2. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Széchenyi István

Idő

"1924"

Személy

Széchenyi emlékezete.

— A Nemzeti Kaszinó Széchenyi-lakomája. —

A Nemzeti Kaszinóban vasárnap este félnyolckor volt az évenként szokásos Széchenyi-lakoma. A lakomán mintegy kétszáz tag jelent meg, köztük *Horthy Miklós* kormányzó, továbbá *Albrecht József* és *József Ferenc* királyi hercegek. A főhelyet az ünnep szónoka, *Prónay György* báró foglalta el, a ki előtt kis virágtalapzaton ragyogott a tokaji borral megtöltött Széchenyi-serleg. Ott voltak *Széchenyi Emília* gróf igazgató, *Klebelsberg Kunó* gróf kultuszminiszter, *Csáky Károly* gróf honvédelmi miniszter, *Csekonics Endre* gróf, *Vinci Horac* gróf olasz királyi ügyvivő, *Wlassics Gyula*, a közigazgatási bíróság elnöke, *Andrássy Gyula* gróf, *Mailáth József* gróf, *Széchenyi Viktor* gróf, *Radics István* igazgató, *Rakovszky Iván* belügyminiszter, *Kánya Kálmán* rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, *Berzeviczy Albert*, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, *Volkonszkij Péter* herceg, orosz császári ügyvivő, *Andrássy Géza* gróf, *Hadik János* gróf, *Teleki József* gróf, *Széchenyi Bertalan* gróf, *Csekonics Iván* gróf, a kaszinó elnökgazgatója, *Bethlen István* gróf miniszterelnök, *Andrássy Sándor* gróf, *Jekelfalussy Zoltán* és *Horthy István* altábornagy, *Brentano Tivadar*, az amerikai Egyesült-Államok követe, *Széchenyi László* gróf, Magyarország washingtoni követe, *Teleki Pál* gróf és mások.

A harmadik fogás után *Prónay György* báró elmondta emlékbeszédét, a melyben Széchenyi István gróf föllépésének jelentőségét, politikai programját és a legnagyobb magyar tragikumát fejtegette. Azután így folytatta:

A nemzet végzete úgy akarta, hogy a magyar életben arról az ösvényről, a melyet Széchenyi politikája megjelölt. A liberális elveknek egy a politikában, mint társadalmi téren és az irodalomban *tultengő befolyása* következtében nem vették észre azt az *aknamunkát*, a melyet a *szervezett nemzetköziség* a nemzeti eszme és ezzel kapcsolatosan a keresztény erkölcsi világnézet ellen folytatott. Az a közöny, a melyvel a magyar társadalom minden rétege ezzel az aknamunkával szemben viselkedett, tette lehetővé azt, hogy egy végzetes pillanathban, a világháború befejeztével, a midőn a magyarnak leginkább lett volna szüksége a nemzeti génuszban rejlő tényleges erőre, hogy megvédje e hon ezeréves határait. *a magyar félrevezetve egy idegen gondolkodásu nemzet- és vallásellenes erkölcsű csoporttól*, kardot ragad, hogy a nemzet testébe szurja.

„A nemzet egykönnyen meg nem hal, ha nem hagyja magát és a mely maga nem üti szívébe a tört.” A magyar pedig ezt cselekedte.

Mig akkor feltámadásunk előfeltétele a nemzeti génuszhoz való felemelkedés volt, most megmaradásunk alapja a nemzet

génuszhoz való törhetetlen ragaszkodás. Mert ne felejtjük el, a nemzeti génusz nemcsak azokat a dicső tradíciókat jelenti, a melyek őseinkről ránk maradtak, nemcsak azok önfeláldozását és áldozatkészségét, a harctéren elesett hősök vérének és az értük hullatott anyai könnyekét, az idegen uralom alatt szenvedő magyarok átfáthallatszósóhajtásait jelenti, hanem a nemzeti génusz jelenti azt az ideált, a mely önállóságunkat, függetlenségünket, nemzeti és faji sajátosságainkat eszményesíti meg, de jelenti azt a tényleges erőt is, a melyből a szabad nemzeti fejlődésnek, erkölcsi, kulturális és gazdasági haladásunknak előfeltételei fakadnak. És ha a nemzeti génusz fogalmát így értelmezzük, akkor ez azt az erkölcsi kötelességet jelenti e pemzedékre, amit e szavak fejeznek ki: *összetartás, munka és önfelelem*. Úgy érzem, e szavak nemcsak Széchenyi szelleme által sugalt szózat, hanem az ő emléke iránt érzett kegyeletünknek parancsszavai. Ez parancs a mostani egész nemzedék részére, de főleg annak a társadalmi osztálynak számára, a melynek megmaradása a nemzeti eszme lététől függ. Mert ne felejtjük el, a feladat ugyanaz, mint száz évvel ezelőtt: „egy nemzetiséget az emberiség számára megmenteni”. A legküzdendő nehézségek azonban nagyobbak, mert *ezt a feladatot esetleg az internacionalizmus hatalmával szembehelezkedve is meg kell oldani*. Félek, ha a nemzedék nem emelkedik hivatásának magaslatára, még fogjuk hallani Széchenyi szellemének fájdalmas megnyilatkozását: „Nekem van hazám, szegény, szerencsétlen hazám, a melyen nem lehet segíteni, legalább most nem.”

Beszédét, a mely mély hatást tett, a hallgatókhoz intézett ama fölszólitással fejezte be, hogy üritsék poharukat „a nemzeti génusz e nagy apostolának emlékére”.

A lakoma befejezése után a kormányzó és a királyi hercegek a szalóknokban sokáig elbeszélgettek a tagokkal.